

Fingrid Datahub Oy:n palveluehtojen vahvistuspyyntö Energiavirastolle

1 JOHDANTO JA TAUSTAT

Energiavirasto (EV) vahvisti vahvistuspäätöksellään [Päätös+sähkökaupan+keskitetyn+tiedonvaihdon+palveluehtojen+vahvistamisesta,+Fingrid+Datahub+Oy.pdf \(energiavirasto.fi\)](#) 22.11.2023 sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon (datahub) palvelun ehdot jakeluverkonhaltijoille ja sähkön vähittäismyyjille (Sähkömarkkinaosapuolen palvelusopimus) määräaikaisena ajalle 1.1.2024-31.12.2024. Määräaikaisen vahvistuspäätöksen takia palveluehtoihin tulee saada EV:n vahvistus vuodesta 2025 alkaen.

Fingrid Datahub Oy:n (FGDH) käsityksen mukaan perusteena EV:n määräaikaiselle vahvistamiselle oli datahub-järjestelmän saatavuuteen ja siitä poikkeamiseen liittyvät tekijät. Saatavuuteen liittyvien asioiden osalta FGDH on jatkanut yhteistyötä toimialan kanssa varsinkin FGDH:n kehitystyöryhmässä ja asiakastoimikunnassa.

Tässä vahvistuspyynnössä tarkastellaan varsinkin datahub-järjestelmän saatavuuteen liittyviä asioita. Vahvistuspyynnössä esitetään myös muita palveluehtojen tarkennuksia ja täsmennyksiä, jotka on esitetty jäljempänä perusteluineen. Palveluehtojen muutoksilla on vaikutuksia EV:n vahvistamiin sekä Sähkömarkkinaosapuolen palvelusopimuksen palvelujen ehtoihin että Muun verkonhaltijan tiedonvaihtosopimuksen ehtoihin. Molempien palvelusopimusten liitteiden muutokset löytyvät [Palveluehtojen muutokset toimialan kuulemiseen | Datahub Palvelut](#). Tällä hetkellä EV:n vahvistamat palvelusopimusten ehdot löytyvät [Palvelusopimukset | Datahub Palvelut](#).

Kaikkia palveluehtoihin esitettäviä muutoksia on käsitelty sekä FGDH:n kehitystyöryhmässä ja asiakastoimikunnassa ja muutoksista on järjestetty myös toimialan kuuleminen 27.5.2024-9.6.2024.

Fingrid Datahub Oy pyytää tällä vahvistuspyynnöllä Energiavirastoa vahvistamaan Sähkömarkkinaosapuolen palvelusopimuksen ehdot ja Muun verkonhaltijan tiedonvaihtosopimuksen ehdot toistaiseksi voimassa olevaksi tai ainakin valvontakauden 2024–2027 loppuun asti.

Lisätietoja Fingrid Datahub Oy, Pasi Lintunen +358 30 395 4291

2 SAATAVUUDEN OSALTA MUUTOKSET PALVELUSOPIMUKSEN LIITTEISIIN

Palvelusopimusten palvelukuvaus- ja palvelutasot-liitteitä esitetään muutettavaksi siten, että liitteistä poistetaan kohdat, jotka liittyvät palvelujen saatavuuden alenemiseen asiakkaan toiminnasta johtuen. Palvelukuvaus- ja palvelutasot –liitteisiin täsmennetään viittaus palvelusopimukseen, joiden mukaisesti Datahubilla on Palvelusopimuksen kohdan 11.1.2 mukaisesti oikeus välittömästi keskeyttää Asiakkaan pääsy Datahub-järjestelmään tai Palvelusopimuksen kohdan 11.1.3 mukaisesti oikeus keskeyttää Asiakkaan pääsy Datahub-järjestelmään (Muun verkonhaltijan tiedonvaihtosopimuksessa kohdat 10.1.2 ja 10.1.3). Selvytyden vuoksi todetaan, että mainittuihin sopimuskohtiin ei esitetä muutoksia.

Palvelukuvausliitteiden muutokset (erilliset sopimusliitteet sähkömarkkinaosapuolelle ja muulle verkonhaltijalle):

Tekstissä keltaisella taustavärillä on esitetty ehdotetut uudet tekstit ja yliviivatut tekstit on esitetty poistettavaksi liitteistä.

Sähkömarkkinaosapuolen palvelusopimuksen Palvelukuvausliitteen kohdat 2.2 ja 2.3 Sähkömyyjän ja jakeluverkonhaltijan tehtävät:

"Myyjän/jakeluverkonhaltijan tulee toimittaa datahub-järjestelmään vain ohjeistusten (kohta 2.1) mukaisia prosessien ja taseselvityksen kannalta tarpeellisia tapahtumia. Datahubilla on Palvelusopimuksen kohdan 11.1.3 mukaisesti oikeus keskeyttää Asiakkaan pääsy Datahub-järjestelmään, jos Asiakas olennaisesti laiminlyö Sopimuksen tai Datahubin antamien ohjeiden noudattamisen. Edellä viitattua sopimusehtoa voidaan soveltaa esimerkiksi tilanteissa, joissa datahub-järjestelmää käytetään annettujen ohjeiden vastaisesti ja siitä aiheutuu poikkeamia järjestelmän saatavuuteen. Esimerkiksi myyjän/jakeluverkonhaltijan omissa järjestelmissä tehtävät (joukko)muutokset voivat aiheuttaa suuria määriä tapahtumia datahub-järjestelmään ilman, että niillä muutetaan mitään datahub-järjestelmässä hallinnoitavaa tietoa tai että ne olisivat datahub-järjestelmän prosessien kannalta tarpeellisia. Jos datahub-järjestelmään tehdään suuri määrä säännöllisiä kyselyjä myyjän oman järjestelmän tietojen tarkastamiseen ilman, että hyödynnetään sitä varten datahub-järjestelmään rakennettuja erillisiä työkaluja, niin tällaiset tilanteet voivat aiheuttaa järjestelmän vasteaikoihin ja sitä kautta järjestelmän saatavuuteen tilapäisiä häiriöitä. Järjestelmän suunnittelussa käytössä ei ole varauduttu edellä kuvatun kaltaisiin käyttötapoihin. Edellä esitetyn lisäksi Datahubilla on Palvelusopimuksen kohdan 11.1.2 mukaisesti oikeus välittömästi keskeyttää Asiakkaan pääsy Datahub-järjestelmään kokonaan tai osittain, jos Datahub-järjestelmään kohdistuu tai sitä uhkaa merkittävä häiriö, tietoturvaloukkaus tai muu tapahtuma, joka saattaa rajoittaa tai vaarantaa Datahub-järjestelmän toimivuuden, häiritä sitä olennaisesti tai aiheuttaa merkittävää haittaa tai vahinkoa Asiakkaalle tai muille Datahub-järjestelmän käyttäjille." Mikäli datahub-järjestelmää käytetään annettujen ohjeiden vastaisesti ja siitä aiheutuu poikkeamia järjestelmän saatavuuteen, Datahubilla on oikeus näistä syistä johtuen poiketa erillisessä Palvelutasot-liitteessä kuvatusta saatavuustasosta.

Vastaavat muutokset myös Muun verkonhaltijan tiedonvaihtosopimuksen Palvelukuvausliitteeseen.

Palvelutasot-liitteen muutokset:

Sähkömarkkinaosapuolen palvelusopimuksen ja Muun verkonhaltijan Palvelukuvausliitteen kohta 3 Datahub-järjestelmän saatavuus:

"Datahubilla on Palvelusopimuksen kohdan 11.1.2 mukaisesti oikeus välittömästi keskeyttää Asiakkaan pääsy Datahub-järjestelmään kokonaan tai osittain, jos Datahub-järjestelmään kohdistuu tai sitä uhkaa merkittävä häiriö, tietoturvaloukkaus tai muu tapahtuma, joka saattaa rajoittaa tai vaarantaa Datahub-järjestelmän toimivuuden, häiritä sitä olennaisesti tai aiheuttaa merkittävää haittaa tai vahinkoa Asiakkaalle tai muille Datahub-järjestelmän käyttäjille. Edellä viitattua sopimusehtoa voidaan soveltaa esimerkiksi tilanteissa, joissa asiakas toiminnallaan tai laiminlyönnillään taikka esimerkiksi Asiakkaan järjestelmistä johtuvalla syyllä aiheuttaa taikka uhkaa aiheuttaa vakavia poikkeamia datahub-järjestelmän saatavuuteen. Datahubin tulee saattaa Datahub-järjestelmä takaisin Asiakkaan käyttöön viipymättä sen jälkeen, kun keskeyttäminen ei enää ole tarpeen häiriön, tietoturvaloukkauksen tai muun tapahtuman torjumiseksi.

Datahubilla on Palvelusopimuksen kohdan 11.1.3 mukaisesti oikeus keskeyttää Asiakkaan pääsy Datahub-järjestelmään, jos Asiakas olennaisesti laiminlyö Sopimuksen tai Datahubin antamien ohjeiden noudattamisen. Edellä viitattua sopimusehtoa voidaan soveltaa esimerkiksi tilanteissa, joissa datahub-järjestelmää käytetään annettujen ohjeiden vastaisesti ja siitä aiheutuu poikkeamia järjestelmän saatavuuteen. Datahub ilmoittaa asiakkaille Datahub Palvelut -portaalissa, jos datahub-järjestelmää on käytetty annettujen ohjeiden vastaisesti ja siitä on aiheutunut poikkeamia järjestelmän saatavuuteen.”

Yhteenvedona ja perusteluina saatavuuteen liittyville muutoksille:

FGDH ohjeistaa asiakkaitaan datahub-järjestelmän käytön osalta ja kyseisiä ohjeistuksia asiakkaiden tulee noudattaa. Tähän perustuen Fingrid Datahub katsoo, että jo varsinaiseen Sähkömarkkinaosapuolen palvelusopimukseen sisältyvät kohdat 11.1.2 ja 11.1.3 (Muun verkonhaltijan tiedonvaihtosopimuksen kohdat 10.1.2 ja 10.1.3) on perusteltua täsmentää viittauksin informaatiotarkoituksessa myös palvelusopimusten liitteisiin Palvelukuvaus ja Palvelutasot. Liitteiden täsmennyksiin perustuen FGDH korostaa, että Datahub-järjestelmä saatetaan sopimuksen ehtojen mukaisesti takaisin Asiakkaan käyttöön viipymättä sen jälkeen, kun keskeyttäminen ei enää ole tarpeen häiriön, tietoturvaloukkauksen tai muun tapahtuman torjumiseksi. Datahub ilmoittaa asiakkaille Datahub Palvelut -portaalissa, jos datahub-järjestelmää on käytetty annettujen ohjeiden vastaisesti ja siitä on aiheutunut poikkeamia järjestelmän saatavuuteen.

3 PALVELUSOPIMUSTEN LIITTEIDEN MUUT MUUTOKSET

Palvelukuvaus-liitteiden muut muutokset:

Kohta 2.1 Datahubin tehtävät on täydennetty FGDH:n ohjeistuksiin seuraavan mukaisesti:

Datahub vastaa datahub-järjestelmän toiminnallisuuksista sen liiketoimintaprosessien mukaisesti ja ylläpitää niihin liittyviä ohjeita kuten sähkön vähittäismarkkinoiden liiketoimintaprosessit datahubissa, datahub-tapahtumat, datastandardi, prosessikaaviot, Datahub External Interface Specification, Datahub Fingrid Schemas, Datahub Tietorajapinta, Validation Rules - DH-200, Datahub Validation Rules, Datahub Nimi- ja Osoiterakenneohje, Toimeksianto-ohje, Ohje osapuolille poikkeustilanteisiin varautumisesta, Mittausvastuullisen osapuolen ohjeistus, B2B-sanomarajapinnan yhteyden muodostaminen, GS1-tunnuksien käyttö sähkön vähittäismarkkinoilla ja Datahub Tietosuojakäytännöt toimialalle ja datahubin tukipalvelun tietämuskannassa olevat ohjeet. Kulloinkin voimassa olevat ohjeet löytyvät Datahub Palvelut -portaalista ja datahubin tukipalvelun tietämuskannasta.

Sähkömarkkinaosapuolen palvelusopimuksen Palvelukuvaus-liitteiden kohdassa 2.2 Sähkönmyyjän tehtävät ja 2.3 Jakeluverkonhaltijan tehtävät viitataan Palvelukuvaus-liitteen kyseiseen kohtaan. Muun verkonhaltijan tiedonvaihtosopimuksen Palvelukuvaus-liitteeseen on täydennetty vastaavasti kohtaan 2.1 vastaava ohjeistusmateriaali ja liitteen kohdassa 2.2 Muun verkonhaltijan tehtävät, viitataan kyseiseen kohtaan 2.1.

Palvelutasot-liitteen muut muutokset:

Kohta 2 Termit ja määritelmät, on täsmennetty huoltokatkon määritelmää. Tällä hetkellä voimassa olevan määritelmän mukaisesti huoltokatko tarkoittaa mitä tahansa ylläpito- ja huoltotoimenpiteitä, jotka eivät kuitenkaan aiheuta järjestelmään käyttökatkoa vaan

mahdollisesti tilapäistä hitautta, jos sitäkään. Osa järjestelmän huoltotoimenpiteistä tehdään siten, että järjestelmä on huoltotoimenpiteiden aikana jatkuvasti käytössä:

Muutos: ”Huoltokatko on ennalta suunniteltu ja ilmoitettu ajanjakso, jonka aikana järjestelmässä suoritetaan **käyttökatkoa aiheuttavia** ylläpito- ja huoltotoimenpiteitä.”

Kohta 4.3 Datahub-järjestelmän suunnitellut huoltokatkot, on muutettu huoltokatkosten suunniteltuja aikatauluja. Nykyinen liitteen mukainen huoltokatkosten ajoittuminen ajalle 00:00-06:00 ei ole tarkoituksenmukaista. Suunniteltu huoltokatko on parempi aloittaa klo 20:00, jolloin kaikkien sähköyhtiöiden asiakaspalvelut ovat sulkeutuneet. Tämä on myös rauhallisinta aikaa datahub-järjestelmässä. Järjestelmäpäivityksen aloittaminen aikaisemmin antaa myös enemmän aikaa tarvittaville selvityksille ja korjauksille, jos päivityksessä tapahtuu jotain odottamatonta.

Muutos: ”Huoltokatkoja voidaan tehdä joka päivä välillä **20:00 - 06:00.**” ja ”Huoltokatkoja ei kuitenkaan tulisi tehdä seuraavina aikoina... Päivän aikana **06-20**”.

Hinnoitteluliitteiden muutokset:

Kohta 2.4 Laskutusperusteet, täydennetty jo nykyisin käytössä olevat toimintatavat ja periaatteet.

Asiakkaan aloittaessa toimintansa kesken kuluva kuukautta asiakkaalta laskutetaan laskutettavat maksut täysimääräisenä koko kuluva kuukauden osalta.

Täydennys: ”**Jos Asiakas aloittaa toimintansa kesken kuluva kuukautta, niin Asiakkaalta laskutetaan kiinteä maksu, perustamismaksu sekä palvelumaksu täysimääräisinä kuluva kuukauden osalta.**”

Täydennys: ”**Jos Asiakkaalla on useampi palvelusopimus Datahubin kanssa Asiakkaan eri roolien osalta (esim. vähittäismyyjä ja valtuutettu), niin Asiakkaalta laskutetaan kiinteä maksu ainoastaan sen roolin osalta, jonka kiinteä maksu on korkein.**”

4 MUUTOSTEN KÄSITTELY TOIMIALAN KANSSA

Kaikki edellä esitetyt palveluehtojen muutokset on käsitelty toimialan kanssa muun muassa FGDH:n kehitystyöryhmässä sekä asiakastoimikunnassa ja erityisesti kehitystyöryhmän kokouksessa 6.5.2024 ja asiakastoimikunnan kokouksessa 20.5.2024. Molempien työryhmien kokousten esitysmateriaalit pöytäkirjoineen löytyvät [Kehitys ja tulevaisuus | Datahub Palvelut](#). Esitysmateriaalit on toimitettu molemmille työryhmille kaksi viikkoa ennen kokouksia.

Palveluehtojen saatavuuteen liittyvien muutosten osalta kehitystyöryhmästä tuli palaute, että osapuolen datahubin ohjeistuksessa tulisi olla prosessikuvaus, miten osapuolen pois-sulkeminen datahubista tehdään, mutta sitä ei ole tarvetta tuoda mukaan palvelusopimusliitteisiin. Asiakastoimikunnasta ei tullut vastustusta palveluehtoihin esitetyille muutoksille.

FGDH järjesti toimialan kuulemisen palvelusopimusten muutosten osalta 27.5.2024-9.6.2024. Toimialalta ei tullut kuulemisessa yhtään kommenttia palvelusopimuksiin esitettyihin muutoksiin.

5 MUUN VERKONHALTIJAN TIEDONVAIHTOSOPIMUS

Muun verkonhaltijan tiedonvaihtosopimuksessa on kohdassa 15 Sopimuksen muuttaminen kohta 15.2, jonka sisältö on seuraava:

”Tämä sopimusmalli julkaistaan markkinaosapuolille 1.10.2021, jolloin Energiavirastossa on vireillä tämän sopimuksen ehtoja koskeva vahvistamismenettely asianumerolla 2717/434/2021 (Vahvistamismenettely). Osapuolet sopivat, että jos Vahvistamismenettelyn ratkaisu edellyttää tämän sopimuksen ehtojen muuttamista, muutetaan tämän sopimuksen ehtoja Vahvistamismenettelyn ratkaisun edellyttämällä tavalla. Datahub ilmoittaa tässä kohdassa 15.2 tarkoitetusta sopimusmuutoksesta kirjallisesti asiakasportaalissa ja muutos tulee voimaan 30 päivän kuluttua ilmoituksen julkaisemisesta.”

Kyseisen kohtaan perustuen Energiavirasto on 1.10.2021 jälkeen vahvistanut kyseisen tiedonvaihtosopimuksen ehdot, joten kyseinen kohta 15.2. voidaan poistaa tiedonvaihtosopimuksesta.

Liitteet Sähkömarkkinaosapuolen palvelusopimus liitteineen,
Muun verkonhaltijan tiedonvaihtosopimus liitteineen